

Зі святом, колеги!

Директор Департаменту охорони здоров'я
Львівської обласної державної адміністрації,
Заслужений лікар України

Ірина МИКИЧАК:

«Медицині потрібні обґрунтовані і виважені реформи»

– Нещодавно Верховна Рада України прийняла закон, який передбачає, що заклади охорони здоров'я матимуть можливість отримати фінансову та управлінську автономію для забезпечення фінансових, матеріально-технічних ресурсів системи охорони здоров'я. Що позитивного передбачають ці зміни і чи не буде скорочена мережа існуючих державних і комунальних лікарень?

– Сьогодні кожен керівник закладу охорони здоров'я змушений проводити фінансування в межах затверджених йому видатків за кодами класифікації. Тобто, частина на зарплату, ще частина на медикаменти, продукти, і зовсім трохи на ремонти, капітальні видатки і т.п. Після прийняття цього закону передбачається, в межах консолідованого бюджету право керівника розпоряджатися коштами на власний розсуд. Також позитивним є те, що головні лікарі, керівники зможуть отримувати додаткове фінансування на забезпечення функціонування лікарні через надання ширшого асортименту платних послуг. Але поки є тільки закон без нормативних актів.

– Верховна Рада дала старт медичній реформі. Яка подальша доля чекає медицину і чи буде «болісним» це реформування?

– Як на мене, всі закони, що стосуються реформи охорони здоров'я, потрібно було приймати ще 10 років тому. Але лише днями був проголосований законопроект у першому читанні, який передбачає реальні конструктивні кроки реформування галузі.

Не секрет, що будь-які реформи є дуже непопулярними, але вкрай необхідними. Скажімо, створення тих же госпітальних округів, однозначно буде тягнути за собою впорядкування і оптимізацію мережі, інтенсифікацію роботи лікарень та інше. Але при проведенні реформ немає таких речей, які би були дуже приємними і солодкими. Про це свідчить і світова практика, починаючи з досвіду наших сусідів поляків і закінчуючи США. Всі кроки, які стосувались реформування охорони здоров'я, завжди складно проходили через парламенти, через конгреси і т.д. Ми рухаємось тим же шляхом і його необхідно пройти, аби зробити нашу галузь сучасною, а рівень обслуговування підняти до міжнародних стандартів.

Та не варто сподіватися, що вже завтра буде просто кардинальне поліпшення ситуації. Будь-які зміни потребують часу. Інша річ, коли буде остаточно прийнята законодавча база, розроблено нормативні документи – ми матимемо і бачення шляху розвитку, і можна буде прорахувати час реалізації самих реформ, і фінансове підтвердження.

– Повернемося до питання майбутньої автономізації закладів охорони здоров'я, яким чином вона відбуватиметься?

– Певні кроки по автономізації вже реалізуються закладами охорони здоров'я області. Але суть справи полягає не в тому, що сьогодні головним лікарям все заборонено, а завтра все буде дозволено.

Згідно з текстом документа, медичні заклади матимуть можливість отримання фінансової та управлінської автономії

для забезпечення фінансових, матеріально-технічних ресурсів системи охорони здоров'я. Ці установи залишаються у державній та комунальній власності і не підлягають приватизації.

Законом також встановлено спрощений порядок реорганізації закладів охорони здоров'я – державних та комунальних – у державні та комунальні некомерційні підприємства; уточнено гарантію, що кошти не використані медичним закладом, зможуть використати (окрім державних та комунальних) у поточному році скеровувати на фінансування діяльності установи, зокрема, на оновлення матеріально-технічної бази. Інша річ скільки тих коштів залишиться від суми виділених. Є й інші питання, які потребують додаткового роз'яснення та підзаконних актів.

– За словами деяких спеціалістів, низька якість медицини в Україні – це в першу чергу наслідок не стільки браку коштів, скільки неправильного розподілу грошей у галузі.

– Так, і ні. Насправді нині коштів для надання медичної допомоги залишається мало. Бо з того бюджету, який ми маємо, 75 % йде на заробітну плату. Фактично на забезпечення лікувального процесу залишається близько 10% від всього бюджету охорони здоров'я Львівщини, і зрештою, всієї України. Така сьогодні практика.

Передумовою майбутнього фінансування буде перш за все кількість пацієнтів. Відтак, якщо дві, на перший погляд однакові лікарні, раніше отримували приблизно однакові кошти, то в майбутньому грошей буде більше у того закладу, який надав допомогу більшій кількості пацієнтів. Оскільки, людина зможе обирати лікарню не за місцем реєстрації, а за бажанням.

Ми сподіваємося, що після того, коли ввійдуть в дію всі ці закони, коли фінанси підуть за послугою, ті лікарні, які найінтенсивніше працюють, показують найкращі результати, до яких пацієнти протоптали доріжку, будуть набагато сильніше себе почувати фінансово, тому що тоді фактично допомога має надходити за кількістю проведених процедур, маніпуляцій, операцій. Але, скажімо, є такі лікарні, які не можна порівнювати з іншими, як от психіатрична, онкологічна чи екстреної медицини. Як їм гарантувати медичну допомогу?

– Чи зростуть в такому випадку зарплати лікарів, які не набагато відрізняються від зарплат молодшого медичного персоналу?

– Ми очікуємо зростання заробітної плати. Принаймні МОЗ декларує, що заробітна плата первинної ланки буде не менше 14 тисяч гривень на одного сімейного лікаря, а то й більше. Тобто зарплатна буде прямо пропорційною до кількості пацієнтів. Сам принцип, сам механізм, сама можливість таким чином працювати, передбачена новим законодавством у сімейній медицині, звичайно, є дуже добрими. Це ж стосується і стаціонарів, і спеціалізованих медичних закладів.

Але для того, щоб допомога стала якісною і пацієнти йшли в ту чи іншу лікарню, необхідно забезпечити медичні заклади сучасною апаратурою та обладнанням. І діагностичною, і лікувальною. А новітні медичні технології дуже дорогі.

Це питання повинно бути вирішено на державному рівні. Зараз нам здебільшого допомогу в цьому питанні надають благодійні фонди та небайдужі люди.

Що стосується кваліфікації лікарів Львівщини, то повірте мені – вона не гірша, а подеколи й вища за рівень підготовки багатьох зарубіжних колег. В цьому ми не раз пересвідчувались на різноманітних зарубіжних симпозиумах, конференціях, тренінгах. Більш того, наші медики надзвичайно швидко опановують найкращі передові медичні технології і успішно їх застосовують на практиці тут у Львові. Адже проведено чимало операцій, які ніколи в Україні не проводились. Ми беремо участь у багатьох міжнародних проєктах на паритетних умовах, як висококласні фахівці.

І ще одне: дуже важливо прийняті закони, які дадуть можливість вивести з тіні платні послуги, які дадуть можливість нашим закладам легально отримувати компенсацію за медичну допомогу, зокрема, та, яка виходить за межі протоколу. Знову ж таки, поліпшені умови перебування, поліпшене харчування і маса інших речей, завдяки яким ми не наживемось, як дехто говорить, а лише отримаємо додаткові фінанси для того, щоби вкласти в розвиток тих же лікарень – сьогодні в медицині немає бюджету розвитку, в нас є бюджет виживання, на жаль.

– На Вашу думку, чи готові самі лікарі і керівники медичних закладів працювати в таких умовах?

– Те, що лікарі і керівники хочуть змін, я це навіть не обговорюю. Тому що лікарі втомилися жити в нинішніх умовах. Кожен медик хоче почувати себе так достойно, як себе почувать наші колеги за кордоном. Тому що загалом у світі лікарська професія є дуже шанованою. І наші медики мають право на це. На моє переконання, якби в Україні запровадили гонорари, лікар би прийшов, задекларував суму заробленого за рік і сплатив визначений податок. Це би був ще один крок до цивілізованої медицини. На жаль, держава чомусь не хоче на таке йти. Але в будь-якому випадку, лікарі хочуть жити і працювати за чітко встановленими законами правилами. Ще більша відповідальність лежить на головних лікарях. Керівники працюють сьогодні у надто складних умовах.

Зміни обов'язково будуть. Але наше завдання зробити їх якомога безболіснішими, зберегти фахівців та робочі місця. Над цим і працюємо.

– І напередодні професійного свята – Ваші побажання колегам.

– З лікарем і священиком кожна людина приходиться у цей світ, з лікарем і священиком у більшості випадків залишає цей світ. Я вважаю, що професія медичного працівника десь наближається до ангелів-охоронців. І у день професійного свята, високо оцінюючи роботу своїх колег, я би хотіла побажати кожному мирного неба над головою, міцного здоров'я, затишку, радості в родині. І найголовніше, щоби нашу працю, нашу професію цінували пацієнти, цінувала влада, щоби кожен медик почував себе також захищеним, адже всі ми живі люди. Зі святом вас, друзі!

Спілкувалась
Юлія Осим

**Медицина вкрай необхідна для людини у будь-який час, в будь-якому місці
Лікарська діяльність дає вихід до досконалості, до моральності, до пізнання Бога,**